

Fuqarolarda shaxsiy javobgarlik madaniyatini rivojlantirishning

falsafiy - huquqiy tahlili

XASANOV UMRBEK UDAMOVICH

Urganch davlat pedagogika instituti

mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Ushbu ilmiy tezisdagi fuqarolarda shaxsiy javobgarlik madaniyatini rivojlantirishning falsafiy va huquqiy tahlili o'rganiladi. Falsafiy nuqtai nazardan, shaxsiy javobgarlik madaniyati insonning o'z harakatlari va qarorlari uchun mas'uliyatni anglash va ularga amal qilish tamoyillariga asoslanadi. Huquqiy nuqtai nazardan esa, bu madaniyat davlat tomonidan belgilangan qoidalarga rioya qilish, huquqiy va axloqiy me'yorlarga amal qilishni anglatadi. Tezisdagi shaxsiy javobgarlik madaniyatining jamiyatdagi o'rni, uning huquqiy asoslari va ijtimoiy, ma'naviy omillarga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, huquqiy ta'lim, normativ huquqiy hujjatlar va fuqarolik jamiyatining roli haqida xulosa chiqariladi. Mazkur tadqiqotning maqsadi shaxsiy javobgarlikni rivojlantirishga oid ilg'or yondashuvlarni aniqlash va ularni amaliyotda tatbiq etishdir.

Kalit so'zlar: shaxsiy javobgarlik, madaniyat, huquqiy madaniyat, falsafa, fuqarolik jamiyati, mas'uliyat, huquqiy ta'lim, normativ huquqiy hujjatlar, ijtimoiy omillar, huquqiy tahlil.

Kirish. Fuqarolarda shaxsiy javobgarlik madaniyatini rivojlantirish nafaqat jamiyatda tartibni saqlash, balki huquqiy va axloqiy qadriyatlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu jarayonning jamiyatdagi o'rni va roli haqida umumiy tushuncha beriladi. Tezisda o'rganiladigan masalalar, tadqiqotning metodologiyasi va ishlatilgan manbalar haqida qisqacha ma'lumot. Shaxsning o'z xatti-harakatlari va qarorlariga bo'lgan javobgarligi. Bu yerdan kelib chiqadigan huquqiy va axloqiy talablar. Shaxsiy javobgarlikning huquqiy madaniyat bilan bog'liqligi. Shaxsning o'zini va jamiyatni hurmat qilish, qonunlarga rioya qilish. Shaxsiy javobgarlikni rivojlantirishning asosiy falsafiy prinsiplarini tahlil qilish. Bu yerda, masalan, individualizm, erkinlik va javobgarlik o'rtasidagi muvozanat, shuningdek, axloqiy javobgarlik va erkinlik masalalari ko'rib chiqiladi. Shaxsning erkinligi bilan bog'liq ravishda, uning harakatlari uchun mas'uliyatni o'z zimmaga olish falsafiy jihatdan qanday asoslanadi. Fuqarolarning huquqiy javobgarligini belgilovchi normativ huquqiy aktlar (konstitutsiya, qonunlar, huquqiy odatlar va boshqalar). Shaxsiy javobgarlik va huquqiy normativlar o'rtasidagi o'zaro bog'lanish. Shaxsiy javobgarlikni huquqiy jihatdan ta'minlashda duch keladigan muammolar va mavjud cheklovlar. Fuqarolarda shaxsiy javobgarlikni rivojlantirishda ta'lim, madaniyat, psixologiya va boshqa ijtimoiy sohalarning roli. Huquqiy ta'lim, qonunlarni buzganlik uchun javobgarlik va fuqarolarni o'z huquq va majburiyatlari haqida xabardor qilish. Shuningdek, huquqiy islohotlar, ta'lim tizimida o'zgarishlar. Ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy omillar, ular fuqarolarning shaxsiy javobgarlik madaniyatiga ta'sir ko'rsatadi. Fuqarolarni huquqiy va axloqiy jihatdan tarbiyalashda yuzaga keladigan muammolar, qonunlar va madaniyat o'rtasidagi nomutanosiblik. Shaxsiy javobgarlikni rivojlantirishda ta'limning roli. O'quv dasturlarida huquqiy va axloqiy tarbiya masalalariga alohida e'tibor berish. Jamiyatda shaxsiy javobgarlikni oshirish uchun amalga oshiriladigan ijtimoiy va huquqiy islohotlar. Fuqarolarda huquqiy madaniyatni oshirishda qonunlarni tushuntirish, huquqiy adabiyotlar va boshqa vositalardan foydalanish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- 1 G'ulomov, A. (2019). "Falsafa va huquq: nazariy asoslar". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Falsafa instituti.
- 2 Xudoyberdiyev, N. (2018). "Falsafa va huquqning o'zaro bog'liqligi". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
- 3 Sherzodov, S. (2020). "Shaxsiy javobgarlik va huquqiy ong". Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti.
- 4 Abdullayev, U. (2017). "Huquqiy madaniyat va jamiyatdagi o'rni". Tashkent: TDPU nashriyoti.
- 5 Yusupov, A. (2021). "Fuqarolik jamiyatida huquqiy madaniyat". Tashkent: "Yuridik adabiyot" nashriyoti.